

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

A trónörökös pár temetése

Gyászszertartás a Burgban — A király a beszentelésen — Ujabb leleplezések a szerb összeesküvésről — Egy hadtestparancsnok volt az összeesküvés feje

Ferenc Ferdinánd, szerencsétlen trónörökösünknek és mártíromságát szenvedett hitvesének, Chotek Zsófiának holtteste holnap már el fog érni a végső nagy nyugalom helyére, az artstetteni családi sírbolt hűvös ölébe.

A temetési szertartás ma ment végbe Bécsben azzal a külső pompával, mely egy királyi hercegnek kijár és a szeretetnek, a fájdalomnak azzal a megrendült gyászával, mely soha elmúlóvá nem teszi a monarchia népeinek emlékében Ferenc Ferdinánd vasba öntött alakját.

Bécs százezrekre menő közönségének néma fájdalma hintette be roppant tömegek fekete rózsájával az utat, ahol a Ferenc Ferdinánd holttestét vivő kocsis elhaladt. A temetési szertartásra a kettős birodalom minden országa elhozta a gyászt és az utat, a mely Bécsből az artstetteni kriptáig vezet, országok népeinek fájdalom-könyei fogják megöntözni.

Holnap, holnap már a világ szeme előtt be fog csukódni az artstetteni kriptá ajtaja. Három árvaré — a legárvaabb árvaké — lesz ez a kriptá s a monarchia népei szoros falánban az agg király és az ifjú trónörökös körül ismét visszatérnek a figyelmükkel és a gondjukkal oda, ahol a gyilkos gyver eldőrdült, s az összeesküvők bombái felrobantak: Szarajevóba. Az itt folyó nyomozásnak az eredményeibe kapaszkodva, fogja megtenni a szükséges s minden bizonytalanságos lépéseket a monarchia a büntetők s a bünszerzők megbüntetésére.

Az eddigi vizsgálat adatai már kétségtelenné teszik, hogy a bünszerzők Szerbiában vannak. E szerint csak két eshetőség van. Nagy-Szerbia fogja kérlelhetetlen szigorral megbüntetni őket, vagy pedig a monarchia fegyveres ereje hajtja végre a büntetést. Harmadik megoldás nincs.

Hadtestparancsnok az összeesküvés feje

Jankovich tábornok az összeesküvés feje.

Szarajevó, július 3. Egy magasrangú tisztviselő kijelentette, hogy nemcsak Pribicevics van belekeverve a merényletbe. — Az összeesküvésnek egyik legfőbb vezetője Jankovich tábornok, hadtestparancsnok, az Ochrana elnöke, akinek monarchiaellenes viselkedése már régen olyan volt, amely sértette

Ausztria-Magyarország tekintélyét és amely kifejezője volt annak a monarchiaellenes irányzatnak, amelyet Jankovich szerb tábornok képviselt.

Ki adta a pénzt?

Szarajevó, július 3. A kihallgatások során egy rendőrtisztviselő azt a kérdést intézte Cabrinovicshoz, hogy hol váltották be a dinárokat osztrák pénzre. Cabrinovic csodálkozó tekintetet mutatott a kérdésre és így válaszolt:

— Beváltottuk? Mi osztrák pénzt kaptunk...

Ebből azt következteti a nyomozás, hogy Princip, aki szegény családból származott és a legnagyobb nélkülözésekkel küzdött, nem Belgrádban, hanem Boszniában kapta a pénzt.

A negyedik és ötödik bomba.

Szarajevó, július 3. Csütörtökön este két ügyes budapesti detektív megtalálta a negyedik bombát, amelynek létezéséről Grabesnek, a harmadik merényletnek vallomásából értesültek. Ezt a bombát Grabes a merénylet előtt rejtette el Crnegorevics Gabro cipésznél, aki neki nagybátyja, ennek Patko-Ulice 6. számú házában levő lakásán. A bombát akkor használták volna föl, ha Princip merénylete nem sikerül. Kádár Elemér és Bauer Pál, a belügyminiszteriumtól kiküldött detektívek találták meg a bombát a ház egyik félreeső helyének csatornájában. A bombát vízes vödörbe téve, beszállították a rendőrségre, ahol Gerde Ödön dr. kormánybiztos intézkedésére tüzettszettek jöttek a rendőrségre s ártalmatlanná tették. Grabes a bombát szintén Gleinic cukrásznál kapta. — Kádár detektív ugyanekkor megtalálta Grabes iskolabizonyítványait is. Crnegorevics Bauer detektív bekísérte a rendőrségre, ahol letartóztatták. Eleinte tagadott, később azonban beismerő vallomást tett.

Két bomba hiányzik még. Mint megállapították, ezek közül egyiket Vázó Csubrolovics bosznagradiacska tizenkilenc éves diák vette át, de használatára nem került a sor. Csubrolovicsról megállapították, hogy a merénylet után Bosznabrod felé szökött. Több detektív automobilon üldözi s minden pillanatban várják elfogatásának híreit.

A Pribicevics-testvérek bünei.

Szarajevó, július 3. A vizsgálat most már teljesen az államügyész és a vizsgálóbíró kezében van. A további nyomozás érdekében

Cabrinovic vallomásának azt a részét, melyben a Pribicevics testvéreket megvádolta, nem hozzák teljesen nyilvánosságra és e tárgyban minden felvilágosítást megtagadnak. Ammi azonban kiszivárgott, hogy csütörtökön este Cabrinovic visszavonta vallomását, amelyben Pribicevics Milán szerepét mondta el s most már tagadja, hogy a szerb őrnagynak része lett volna a merénylet előkészítésében.

Csütörtökön délután a vizsgálóbíró megjelent a helyőrségi fogházban, hogy kihallgassa Principet, aki szerdai kihallgatása alkalmával megígérte, hogy részletes vallomást tesz. A gyilkos még most sem tért meg teljesen s midőn a vizsgálóbíróhoz vitték, azt követelte, hogy szembesítsék büntársával, mert csak akkor hajlandó vallani. A vizsgálóbíró teljesítette kívánságát és szembesítette őt Cabrinoviccsal és Grabessel, majd utána kihallgatta. Sem a szembesítésről, sem az utána következett vallomásról, mely bizonyára szenzációs lehetett, semminemű fölvilágosítást nem adtak.

A vizsgálóbírónak a rendőrségre való visszaérkezése után, itt nagy tanácskozás volt. Majd a vizsgálóbíró a merénylet legujabb vallomásáról terjedelmes jelentést irt Potiorek tartományi főnök számára.

A merényletben való bünrészesség miatt Principen, Cabrinovicson és Grabesen kívül letartóztatták még Illie Danilo és Palavestra Jogó gimnáziumi tanulókat, akik a merénylet alkalmával jelen voltak s fedezni akarták a gyilkos menekülését. Princip Ilie édes anyjánál lakott, akit szintén letartóztattak. Megállapították, hogy Illie és Palavestra be voltak avatva a merénylet-tervbe s abban részt is vettek. Letartóztattak még egy csomó embert, akiről az a gyanu merült föl, hogy büntársai voltak a merényletnek, így Gleinic Gyuró cukrászt. Elfogták még a merénylet hozzátartozóit is és egyelőre fogságban tartják őket, mert minden valószínűség szerint valamennyinek része volt az összeesküvésben. Vleinics az éjjel már beismerő vallomást is tett.

Egy szerb propagandista leleplezte a szerb összeesküvést.

Fővárosi tudósítónk jelenti:

Szerdán délben egy tizenkilenc éves diák jelentkezett Nagy Károly dr. detektívönknél. Délután három órakor a főkapitány fogadótermében Boda Dezső dr. főkapitány,

Markovits Ince főkapitányhelyettes, Nagy Károly dr. detektívőnök, Korody M. Béla és Andréka Károly rendőrkapitány, Risztics Lázár rendőrfogalmazó, aki a szerb diák vallomását tolmácsolta és több detektív.

A rendőri bizottság előtt a fiatal ember elmondta, hogy Grecsák János a neve. Az édesapja Zágrábban magyar államvasuti tiszt. Nagyszerb agitációi miatt Zágrábról kitiltották. Fiumében telepedett le, de ott sem volt maradása. Ott is leleplezték és eltoloncolták. Azóta Szerbiában és Horvátországban bujkál.

— Hétfőn értesültem arról a szörnyű merényletről, amelyet Szarajevóban a trónörökös és neje ellen követtek el. A merénylet részletei oly drámai erővel hatottak rám, hogy lelkem mélyéig megrendültem és bár fanatikus propagandista vagyok, rövid töprengés után elhatároztam az egész bünszöveget leleplezését.

— Jelentkeztem az eszéki rendőrségen, a hol közöltem szándékomat. Kértem, adjanak utiköltséget, — mert egy fillérem sem volt — hogy Budapestre utazhassam és ott tegyem meg a vallomásomat. *A bosnyák hatóságokban ugyanis nem bízom, mert két héttel ezelőtt figyelmeztettem őket arra, hogy merénylet készül a trónörökös ellen, de nem hitték el és a helyett, hogy óvintézkedéseket tettek volna, engem tartóztattak le.*

És Grecsák szerda déltől kezdve éjfél tizenkét óráig, azután csütörtökön reggel kilenc órától délután két óráig vallott.

Grecsák már szerdán délben, tehát akkor, amikor Szarajevóban még nem vallottak a gonosztevők, elmondta, hogy az összeesküvést Belgrábban szervezték.

Előkelő katonai személyek, kereskedők, ügyvédek, a szkupstina tagjai az összeesküvés intézői; ők adták össze széles szíjtagazó büntervezetők végrehajtásához szükséges összeget, amely igen jelentékeny.

Az intéző bizottság, amelynek tagjait Grecsák meg is nevezte, dolgozta ki a tervet.

Az összeesküvés célja az volt, hogy Magyarország és a monarchiának szerbektől lakott vidékeit állandóan izgalomban tartsa. Az összeesküvők tervének csuespontja volt a trónörökös pár meggyilkolása, de ezzel a borzalommal korántsem merült ki az elbizakodott bünszöveget akciója.

Itt azután Grecsák felsorolt több készülő merénylet tervet.

Elmondta ezután, hogy ismerte meg a trónörökös pár elleni merénylet részleteit és a mit erre vonatkozólag jegyzőkönyvbe diktált, meglepő módon megegyezik a merény-

lőknek Szarajevóban tett későbbi vallomásaival.

Nyomozás és letartóztatás Bécsben.

Bécs, július 3. A laibachi rendőrség megkeresésére és a szarajevói hatóságok felhívására a bécsi rendőrség tegnapelőtt óta az osztrák fővárosban is nyomoz. A bécsi egyetemeken és főiskolákon sok szerb diák van, akik közül igen sokan összeköttetésben állottak a szarajevói merénylőkkel. Tegnap óta igen sok házkutatást tartottak Bécsben. Tegnap délben a laibachi rendőrség egyik főfelügyelője érkezett Bécsbe új utasításokkal, melyek alapján folytatták a nyomozást. Egy bécsi szerb diák ellen súlyos gyanúk merültek fel, mire tegnap a diákot letartóztatták. Igen sok más szerb diáknál házkutatást tartottak és nagy tömeg iratot és levelezést foglaltak le. A bécsi szerb diákok egyrésze sietve elutazik Bécsből.

Tüntetések a szerbek ellen

Szerbellenes tüntetés Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, július 3. A trónörökös és felesége ellen elkövetett merénylet híre itt óriási megdöbbenést és fölháborodást keltett. Az újságok egytől-egyig a legnagyobb fölháborodásnak adnak kifejezést. Minden cikk tele van a monarchia iránti rokonszenv kifejezésével és gyűlölettel Szerbia ellen. Nem győzik hangsúlyozni, hogy véleményük szerint a gyilkosságnak oka Szerbia volt, annyira magától értetődőnek találták ezt, hogy a konstantinápolyi lakosság a szerb követség előtt tüntetést rögtönzött, éltetve a monarchiát és abeculva a „perfid” Szerbiát. Most rendőrség őrzi a követségi palotát.

Minden követség és hivatalos épületen most félárbóca eresztett zászló van és a kondoleáló hivatalos személyeknek valóságos áradata indult meg követségünk felé. Legelőször az angol követség személyzete nyilvánította részvétét, utána Talaat bey belügyminiszter, azután pedig idegen és török uraknak vég nélküli sora.

A szultán a hír hallatára megdöbben és nem bírta palástolni óriási izgatottságát. Állítólag a szerbekről nagyon is elítélően nyilatkozott. A monarchia politikájának bizonyos mértékű változását most fait accompli-nak tartják. A szerbekkel szemben való engedékeny politikának véget kell vetni, ez az általános vélemény, mert Törökország európai bukását is éppen ennek az engedékeny politikájának köszönhette.

Intimitások Ferenc Ferdinándról

Elbeszéli: volt magyar tanítója

Borsiczky Oszkár, a győri katolikus internátus igazgatója hat évig élt Ferenc Ferdinánd főherceg udvarában, ő volt a trónörökös magyar tanítója. Most egy fővárosi újság tudósítójának kérésére a főtisztelendő ur lekötőelőzékenységgel elevenítette fel emlékeit s ezeket mondta el:

— Ferenc Ferdinánd udvarában hat éven át, 1906-tól 1912-ig éltem. Magyar társalkodó voltam. Téves az a hit, hogy a volt trónörökös egész családja beszél magyarul. A főherceg, tudta, hogy fiai nem kerülhetnek a magyar trónra s így nem is taníttatta őket magyar nyelvre. Viszont ő szép és helyes kiejtéssel, folyékonyan beszélt nyelvünket s olyan buggó volt, mint egy iskolásgyermek.

— Magyar mondatait mindig németről fogalmazta meg s azután fordította magyar szóra. Ha tudta, hogy valahol magyarul kell szólnia, előre készült, mert félt, hátha tévesen fejezi ki magát. Én mindig biztattam, de csak Hajmáskéren szánta el magát arra, hogy próbát tesz magyar nyelvtudásával. Elhívatta a községi bírót s azzal beszélgetett egy óra hosszat. Mikor látta, hogy kitűnően sikerül a próba, örömeiben aranyóráját odaajándékozta a falu eszének.

— Aztán arany-e ez? — kérdezte gyanakodva a meglepett bíró.

A török parlament részvétét fejezte ki és Halil, a parlament elnöke, ünnepélyes csendben jelentette a monarchia gyászát. A képviselők pártkülönbség nélkül felálltak és elfogadták az elnök részvétindítványát.

A bécsi szerb követ bevonta a szerb zászlót.

Bécs, július 3. Joanovics bécsi szerb követ ma a lakása ablakában volt szerb zászlót bevonatta.

Gyilkosság a merénylet miatt.

Szarajevó, július 3. A szarajevói rendőrség ma reggel Mostarból távirati jelentést kapott, hogy ott kedden egy Zowko nevű horvát paraszt földműves agyonszurta Zimovics szerb kereskedőt, mert ez gyalázta a trónörökös emlékét. A horvát földműves fekete posztót akart vásárolni a kereskedőnél, hogy gyászlobogót csináljon belőle és kitűzze a házára. A szerb boltos megkérdezte, hogy mire kell a poszt. Mikor a horvát megmondta, a kereskedő így szólt:

— Mit akarsz te? Elpusztult a császárod. Örülj neki, hogy már nincs az élők közt.

A horvát erre szó nélkül elővette zsebkését és beleszurta a kereskedő hasába, aki rögtön meghalt. Azután elment a rendőrségre és bejelentette a gyilkosságot. Arról, hogy letartóztatták volna, eddig semmi hír nincs.

Statárium

A statárium.

Szarajevó, július 3. A hétfőn kihirdetett ostromállapot egészen megteremtette a rendet úgy, hogy a városban állandóan nyugalom van. Az utcákon csak éjszaka járnak katonai őrszolgák tizenkettes csoportokban egy-egy rendőrtiszt vezetése alatt. Eddig dolguk nem igen akadt, mindössze a gyanús embereket szőlítják fel igazolásra. A horvát és mohamedán lakosság is elcsendesedett s tartózkodik minden zajosabb jelenettől. Mindenki alkalmazkodik a rendőrség intézkedéseivel. Este nyolc órakor már alig van ember az utcán, tíz órakor pedig már teljesen kihalt a város. Nincs nyitva egyetlen nyilvános helyiség sem. Mint értesülünk, bár a nyugalmat eddig semmi sem zavarta meg, egyelőre nem is gondolnak az ostromállapot megszüntetésére. Kormánykörökben ezt azzal indokolják meg, hogy az ostromállapot fenntartása senkinek sem okoz kárt, viszont megszüntetés esetén attól kell tartani, hogy újult erővel kitörnek a zavargások.

A főherceg elnevette magát:

— Hát hogyne! Különben nem adnám. — Hát akkor köszönöm! — mondta boldog hajlongások közt a hajmáskéri bíró.

Ettől kezdve magyar társaságban mindig magyarul beszélt. A főherceg szerette a magyarokat, de — a népet és a politikusokat sohasem vette egy kalap alá.

A szoba egyik asztalán ott állott a trónörökös családjának fotográfiája, díszes aranykeretben.

— Ezt egyszer karácsonykor kaptam! — mondja Borsiczky. Karácsonykor mindenki kapott ajándékot. Később már jegyzéket állítottak össze arról, ki mit kér. Legtöbben autogrammal ellátott fényképet kértek, de természetesen csak aláírás nélkül jutottak a fenséges ur fotográfiájához. A főherceg egyszer mosolyogva meg is magyarázta ezt:

— Autogrammal — mondta — csak minisztertől felfelé adok fényképet.

— A főherceg bizalmas körben éppen nem volt zárkózott. Mindig jókedvű volt, nyíltan beszélt minden kérdéstről, ami szóba került és minden érdekelt. Sokszor, ha elhallgatott az, akivel diskurált, megsürgette:

— No, beszéljen még valamit!

Még a politika szereplő egyéniségeiről is megmondta nekem a véleményét, de mindjárt hozzá is tette kedvesen:

— De ezt nem mondtam ám!

Az újságírókat azonban sehogysem szerette. Állandóan kandi kíváncsiakat látott bennük, akik belső, családi életébe akartak bepillantani.

Jövünk mi is...

*

*Jövünk mi is, kiket el nem vakít
A koronának büszke csillogása.
Sötét gyász és forró könny fellege
Szakad szívünkre, szemünk csillogára.*

*Jövünk mi is. Kezünkben koszoru,
Frig sapkánkon lobog fekete fátyol.
E két, koronás koporsó felett
Nálunk szomoruban senki se gyászol.*

*Siratjuk az izzó, nagy sziveket,
Melyek egymást oly csodásan szerették
S melyeket semmi földi hatalom,
Még a halál maga sem téphetett szét.*

*És ugy imádták gyermekeiket,
Kik most a fényben oly sötétben árvák,
Megtört szívvel tördelik kezüket,
Szülőiket, hiába, visszavárják!*

*A mi szívünk is csupa szeretet,
Nem gyűlölettel várjuk: szeretettel,
Azt a szebb kort, melyben a föld színén
Csak egy rang lesz, csak ez az egy rang:
ember!*

*S e ravatalra sirva roskadunk,
Oh, ezek itt szívünk szerinti szivek!
Oly igazán, ahogy mi gyászolunk,
Nem gyászolnak a „jóézelmű” hívek.*

János Zoltán.

Keresem ismeri a 196. szám
hol a következő felírás

fejezte ki
ünnepélyes
gyászát. A
felálltak és
nyát.

erb zászlót.

si szerb kö-
zserb zászlót

iat.

szarajevói
virati jelen-
y Zowko
gyonszurta
ez gyalázta
földműves
kereskedő-
pelőle és ki-
megkérdezte,
horvát meg-

t a császár-
z élők közt.
övette zseb-
hasába, aki
rendőrség-
Arról, hogy
i hír nincs.

hétfőn kihir-
egteremtette
andóan nyu-
zaka járnak
isoportokban
alatt. Eddig
ze a gyanus
a. A horvát
enedesedett s
enettől. Min-
g intézkedé-
lég van em-
már teljesen
etlen nyilván-
x, bár a nyu-
a meg, egy-
állapot meg-
ezt azzal in-
apot fenntar-
vizsont meg-
i, hogy ujult

t:
nem adnám,
mondta bol-
éri bírő.

ságban min-
g szerette a
a politikuso-
á.

állott a trón-
diszes arany-

r kaptam! —
or mindenki
megyékét ál-

. Legtöbben
kértek, de
kül jutottak a
őherceg egy-
rázta ezt:

a — csak mi-
t.

örben éppen
dvű volt, nyil-
mi szóba ke-
zor, ha elhall-
sürgette:

amit!
egyéniségeiről
nyét, de mind-

m!
hogysem sze-
csiakat látott
tetébe akartak

A szerb kereskedők nagyrésze már ki-nyitotta üzletét s a károkat igyekeznek hely-rehozni, amiket a tömeg dühe okozott nekik. A rombolás rettenetes volt, rablást azonban sehol sem követtek el. Megtörtént, hogy egy szerb asszonynak az utcán a füléből tépték ki fülönfüggőjét, de nem vitték el, hanem a szemeláttára pozdorjává zúzták. Tegnap este egyébként aláírásokat gyűjtöttek a városban, hogy tiltakozzanak egy budapesti lapban megjelent ama híresztelés ellen, hogy a tüntetésekben csak a lakosság söpredéke és cigányok vettek volna részt. Az aláírók, akik a legkülönbözőbb társadalmi osztályokhoz tartoznak, tiltakoznak ez ellen s kijelentik, hogy ők maguk is részt vettek a szerbek ellen való tüntetésekben és a szerb-tulajdon pusztításában.

Legszigorubb az ellenőrzés a pályaudvaron, ahol mintegy harminc rendőr, több rendőrtisztviselő és detektív van állandóan. Senkit sem bocsátanak be a pályaudvarra, mielőtt nem igazolja magát s utazása célját be nem jelenti. Még szigorubb megkövetelik ezt a városba érkezőktől. Az utasoknak ez a szigorú ellenőrzése mindaddig tart, míg az ostromállapotot meg nem szüntetik.

Cenzura a szarajevói telefonközpontban.

Szarajevo, július 3. Eddig minden telefonközlést akadálytalanul le lehetett adni, ma délután öt óra óta azonban nem. A telefonközpontokba katonatiszteket vezényeltek ki, akik ellenőrzik a beszélgetéseket.

Merizzi haldoklik.

Szarajevo, július 3. A helyőrségi kórházban ápolják Merizzi alezredest. Potiorek tartományi főnök szárnysegédét, akit a felrobbant bomba a trónörökösét követő automobilban arcán életveszélyesen megsebesített. — Merizzi sérüléséhez most merevgörcs, tetanusz járul. Tegnap már injekciókat is kapott, de az orvosok letettek minden reményről, hogy a szerencsétlen katonatisztet életben tarthassák. A merevgörcs egyre terjed, Merizzi tegnap óta eszméletlenül fekszik és környezete közvetlenül küszöbön állónak tartja a katasztrófát.

A temetés

Zarándoklás a ravatalhoz.

Bécs, július 3. A Hofburg templomának belsejét teljesen bevonták fekete szövettel és

— Pedig az én életem — jelentette ki többször is — az enyém. Az nem való a nyilvánosság elé!

Ha e kérdés szóba került, soha el nem mulasztotta, hogy ne figyelmeztesse a környezetét:

— Az ujságíróktól őrizkedjétek!

— A gyermekekről csak a legszebbet mondhatom. Nyílt eszűek, kedvesek, telve a legszebb vonásokkal és szüleiket, de különösen édes anyjukat imádvá szerették. A gyermekeknek mindig ott kellett lenni édes atyjuk mellett. A főherceg minden munkáját családja körében végezte el. Ha vadászni ment ki, vele mentek a gyerekek, ha íróasztala mellett dolgozott, ott játszottak körülötte. A kicsinyek, bár végtelenül szerették atyjukat, néha bizony megunták a rabságot, s kiszöktek a szobából. De mihelyst észrevette ezt a fenséges ur, mindjárt visszahozatta őket. A kis Miksa — ő volt a legenyésőbb — gyakran engedélyt kért, hogy átmenjen a másik, vagy harmadik szobába, édes anyjához.

— No jó, Maxi — szólt ilyenkor a fenség — átmehetsz a mamihoz, de negyed óra múlva vissza kell jönnöd.

A fenség különben rengeteg sokat dolgozott. Mihelyst fölkel, megmozdult az egész ház, megindult a szaladgálás, a telefonálás, a munka. A főherceg szinte bravurt csinált abból, hogy egyszerre több munkát is végzett. Bámulatos energiával bírta a dolgot s minél többet fáradt, annál elevebb és jobb kedvű volt.

a padlót is fekete szőnyegek borították. Az ol-tárképet hatalmas fekete függöny takarja el, amelyen fehér kereszt látszik. A két mellékoltár függönyének közepén van elhelyezve Hohenberg hercegnő címere nyolc kisebb címer közt, amelyek felváltva ábrázolják a főherceg és a hercegnő címerét. A templom hajójának közepén a koporsók felett fekete baldachin függ. Mind a két koporsó díszített ezüstlemezekből van gazdag arany cirádákkal. A katedrális körül ötven magas ezüst gyertyatartó áll, a négy sarkon pedig fekete állványra helyezett kandelaberek. A mellékoltárokon hat-hat magas gyertyatartó van. A falat beborító drapériák alól a templomhajó jobb és baloldalán egy-egy villanyos falilámpa látszik ki. A koporsók körül testőrök állnak őrt. A ravatal előtt van elhelyezve Lónyay Elemér gróf és neijének két koszorúja, két virágokból font keresztre pedig a trónörökös pár árváinak neve van felírva. A főbbi százakra menő koszorut a várkapitányságban helyezték el és ott vannak azok a koszorúk is, amelyeket a különvonat Szarajevóból hozott magával.

Bécs, július 3. A közönségnek ma délelőtt négy órán át megengedték az udvari plébánia-templomban felállított ravatalok megtekintését. A közönség rendkívül nagy tömegben járult a ravatalokhoz. Reggel fél hét óra felé a József-térről a plébánia templomig díszbe öltözött katonaság vonult fel és állott sorfalat. A csapatok egy részét egyenyeled 10 órakor a bosnyák-hercegovinai gyalogezred egy zászlóaljja váltotta föl. A közönség bebocsátása előtt árvafüvet engedtek be a templomba. Reggel fél nyolc felé a 99. gyalogezred tisztí küldöttsége pompás koszorut hozott Hohenberg hercegnő ravatalára megemlékezésül arra, hogy a hercegnő néhány hét előtt mint zászlóanya vett részt az ezred zászlójának fölavatásán. Reggel 8 órakor nyitották meg azután a templomot a közönség előtt, mely ezrével vonult el csendes megilletődéssel a ravatalok előtt. Tíz órakor az udvari énekhar a Miserere-t énekelte. Déli 12 órakor ismét elzárta a templomot. 12-től egy óráig a város valamennyi templomában zúgtak a harangok.

Bécs, július 2. Öfelsége ma reggel Paar gróf főhadsegéd kíséretében a Hofburgba hajtattott. A Burg udvaraiban összegyűlt hatalmas embertömeg az uralkodót viharos ovációkban részesítette.

Tegnap este és ma délelőtt ideérkeztek: Alice toszkánai főhercegnő, Mária Krisztina főhercegnő, József főherceg és Augusta főhercegnő, Ernő Ágost cumberlandi herceg, Tyra cumberlandi hercegnő, Ernő Ágost braunschweigi herceg, Olga brit hercegnő, Fülöp szász-köburgi herceg.

A király és az új trónörökös.

Beavatott udvari körökben megerősítik azt a hírt, hogy hétfőn délután, az első audien-cia után, Károly Ferenc József trónörökös könyezve távozott a király dolgozószobájából. A kihallgatás igen megható jelenetek között folyt le. Öfelsége megölelte a fiatal főherceget, homlokra csókolta és percekig szótlanul állottak egymással szemben. Amikor a temetésre vonatkozó intézkedéseket és egyéb, az uralkodó családra vonatkozó magánügyeket megbeszéltek, a király újra megölelte Károly Ferenc Józsefet és így sóhajtot fel:

— Uram Istenem, ne sujts azzal, hogy ezt a fiatal embert túléljem!

A főherceg arcát előntötték a megindulás könnyei és amikor távozott, az udvari méltóságok meghatva látták, hogy a trónörökös csak nehezen fojtja el a zokogását.

A koszorúk.

Bécs, július 3. Már fél hétkor kezd szál-lingózni a közönség. Negyed nyolckor megérkezik az első koszorú is. A két halott fejénél és a koporsók lábánál a gyermekek koszorúit helyezik el. Két koszorút küldtek a gyermekek, mind a kettő fehér rózsából, fehér szekfiából és lilimból van fonva, mind a kettőn piros szalag, három névvel: Sophie, Max, Ernst.

A gyermekek koszorújával egy időben érkezett meg két koszorú, fehér rózsából és fehér szekfiából, fehér szalaggal. Az első koszorú szalagján a következő felírás van:

„A felejthetetlen trónörökösnek örök szeretettel, hűséggel és hálával

Lónyay Elemér, a

A szalag másik oldalán csak egy szó-akkor Stefánia.

A másik koszorú szalagjának ez a felírása: „Hű és hálás barátinód és sógorod Stefánia”.

Ennek a szalagnak másik oldalán ezt olvashatjuk:

„Utolsó üdvözlét hiven szerető szivektől.

Lónyay Elemér, Stefánia”.

Ezt a két koszorút a ravatal bal és jobb oldalán helyezték el.

Nyolc óra felé a koszorúk egész tömege érkezett. Megérkezett Zára városának koszorúja, azonkívül a stockeraui 9. ulánus ezred koszorúja, amely Ferenc Ferdinánd nevét viseli. Koszorút küldött a hadsereg és külön a bécsi helyőrség. Megszámlálhatatlan tömegben érkeztek a koszorúk és csakhamar báberillattal és virágillattal töltötték meg a kis kaplnát.

A temetés.

Bécs, július 3. Ma délután történt a Burg templomban a koporsók beszentelése. Korán délután óriási néptömeg több százezernyi ember tolongott a Burg előtt. Fél négy órakor már a templom karzatai is megteltek. Fényes katonai egyenruhák közt ott sötétlettek a magyarok fekete díszruhái.

Négy órakor érkezett meg a király. Az óriási néptömeg meleg ovációban részesítette. A királyon meglátszott, hogy az események megtörténtek, lehajtott fővel, de azért szilárd léptekkel haladt a templom át.

Károly Ferenc József trónörökös és a főhercegek és főhercegnők az idegen uralkodók számára főtartott kapun hajtattak be a templomhoz.

Négy óra után kezdetét vette a beszentelés, amelyet fényes papi segédlettel Piffli dr. hercegérsek végzett.

A koporsókat ma este hat órakor vitték ki a nyugati pályaudvarhoz és pedig a legnagyobb katona pompával öfelsége rendeltére a koporsók előtt a dobokat verték és az egész helyőrségnek ki kellett vonulnia.

Az osztrák és magyar főnemesség egy csoportja megvárta Burg kapujánál a koporsókat és amikor az elhaladt, Hohenberg hercegnő koporsója után csatlakoztak a menet-hez s kikisérték a holttesteket a pályaudvarra, ahonnan este 9 óra 51 perckor indul el az azokat szállító külön-vonat.

A három árva szülőik koporsójánál.

Bécs, július 3. Ma este nyolc órakor érkeztek meg Ferenc Ferdinánd gyermekei, akiket a Burg templomban vezettek. A gyermekek sokáig időztek a koporsóknál, ahol megható jelenetek játszódtak le.

Elégedetlenség a temetés miatt.

Bécs, július 3. Ma már hivatalos körökben sem titkolják, hogy a katonaság és arisztokrácia körében kedvetlenséget okozott, hogy a temetés rendezői elfeledtek egy katonaság s az arisztokrácia kellő elhelyezéséről és Ferenc Ferdinánd főhercegnek csak olyan temetést rendeztek, mint bármely más tábornoknak.

Vilmos császár részvéte.

Berlin, július 3. Vilmos császár ma Hausz tengerészeti parancsnoknak részvét-

táviratot küldött, amelyet Hausz parancsnok táviratban köszönt meg.

Az erdélyi reformátusok részvéte.

Kolozsvár, július 3. Kolozs megye törvényhatósági bizottsága ma tartott rendkívüli közgyűlésén Bethlen Ödön gróf főispán nagykezelt meg a monarchiát ért gyászról.

Füzesgyassz, július 3. Füzesgyassz püspök bécsieként, hogy el fogja rendelni, hogy az összes erdélyi református templomokban gyászistentiszteletet tartsanak.

Ugyanilyen kijelentést tett Ferenc József unitárius püspök is.

A külföld részvéte a gyászban.

Berlin, július 3. A római katolikus templomban ma requiem volt, melyen Szögyény-Marich László nagykövet, Eitel Frigyes és Ottó hercegek, Bethmann-Hollweg kancellár is részt vett.

Pétervár, július 3. A római katolikus templomban ma Ferenc Ferdinánd és hitvese emlékeztető gyászmisét tartottak.

München, július 3. A templomokban gyászistentisztelet volt.

Gyászsztartás Belgrádban.

Belgrád, július 3. Ma délelőtt tíz órakor a katolikus templomban gyászsztentisztelet volt, amelyen részt vettek Sándor régens-trónörökös az udvartartással, Storck lovag osztrák-magyar követségi tanácsos ügyvivő, a követség és a konzulátus tagjai, Pasics miniszterelnök a miniszterekkel, az egész diplomáciai kar, a Belgrádban időző szerb tábornokok, a szerb katonai és polgári hatóságok fejei, a szerb külügyminisztérium valamennyi tisztviselője, az osztrák és a magyar kolónia tagjai. Az istentisztelet után Sándor trónörökös valamint a többi jelenlevők az osztrák-magyar ügyvivőnek mély részvétüket fejezték ki.

Szünetelnek a diplomáciai lépések a gyász alatt.

Bécs, július 3. Az utóbbi napok izgalmai között fölmerült az a hír is, hogy a monarchia, ha egyebet nem tesz Szerbiával szemben, jegyzéket küld a királygyilkos nemzetnek. A hírt az értesítés formájában félígmeddig megerősítették. A jegyzékváltásról Bécsből a következőket jelentik:

Tegnap délután a külügyminisztériumban arra a kérdésre, hogy történt-e egy- vagy kétoldalú jegyzékváltás, illetékes helyen azt a felvilágosítást adták, hogy ide semmiféle hivatalos jellegű felszólítás nem érkezett, valamint nyilatkozat sem jött. Egészen természetesnek tartják, hogy a gyászsztartás befejeztéig diplomáciai lépések nem aktuálisak. A teendő lépésekről természetesen ez idő szerint nem adhatnak felvilágosítást.

Haláljáték a levegőben

A fischamendi katasztrófa oka

Bécsből táviratozzák: A múlt heti fischamendi katasztrófa — mint most utólag kiderült — egyetlen embernek elvakult önbizalma, hihetetlen és könnyelmi merészsége okozta és az, hogy féktelenkedésének nem vetett gátat a felettes hatósága.

Kiderült, hogy Platz főhadnagy nem a katasztrófa napján járta először a haláltáncot a Körting ballon körül. A katasztrófát megelőző napon is utána repült a léghajónak s úgy megkergette, mint a kopó a nagyvadat. Egypercig sem maradt el mellőle, egyre bosszantotta a léghajó utasait azzal, hogy veszedelmes közelségben körültáncolta a ballont. Majd alatta suhant el, majd meg fölötte. Nyilegyenesen nekirepült, mintha keresztül akarná furni, hogy az utolsó pillanatban gyors fordulattal mégis kitérjen előre.

Képzeltető, minő szorongással nézték a léghajó utasai ezeket a cirkuszi mutatványokat, tudva azt, hogy egyetlen kézrándulás a biztos halálukat okozhatja. A „Körting“ utasai a leszállás után a legenergiusabban tiltakoztak a veszedelmes és fölösleges játék ellen, de hasztalan.

Hauswirth kapitány, a „Körting“ parancsnoka, azt is kijelentette, hogy ha a repülőgép még egyszer ily veszedelmesen a közelébe furakodik, Platz főhadnagyot le fogja löni a nyeregéből. Am ez sem hatott. Tanuk bizonyítják, hogy a „Körting“ utasai a pénteki leszállás után kijelentették, hogy úgy érzik, halálos veszedelemből menekültek meg.

Ilyen előzmények után kezdődött a végzetes szombati gyakorlat. A Körtinget csupán tudományos megfigyelések céljából bocsátották föl. Alig volt tetemesebb magasságban, minden ok nélkül, szinte dacos tüntetéssel nekirohant a repülőgép. Az irtózat kiáltása hangzott föl a ballonból. Platz főhadnagy talán csak egy tizedmásodperccel elszámította magát és a gép orra átfurta a ballont. Ez a katasztrófa igaz története.

Verekedés a vonaton a szarajevói merénylet miatt

Egy paraszt dicsőítette a trónörökös párt gyilkosait

A szarajevói szörnyű fejedelem-tragédia véres krónikájába jellemző epizódként kapcsolódik bele az a csendőri beavatkozást is provokáló véres jelenet, amely tegnap délelőtt kilenc és tíz óra között játszódott le a békéscsaba-nagyvárad szemelyvonat egy harmadosztályú kocsijában. A harmadosztályú kocsis utasai ugyanis majdnem agyonverték a kocsis egy magányos utasát, aki rokonszenvező kijelentéseket tett a szarajevói királygyilkosság tetteseiről.

A vasuton történt zajos jelenetekről a következő tudósításunk számol be:

Tegnap délelőtt kilenc órakor, a kötegyáni vasúti állomáson egy parasztruhás ember szállott fel a Nagyvárad felé haladó személyvonat egyik harmadosztályú kocsijába. A magányos parasztember egy nagy vitázó csoport közepében helyezkedett el. — A csoport a szarajevói tragédia részleteit tárgyalta s innen is, onnan is elkeseredett kijelentések hangzottak el az elvetemült gyilkos ellen. Mindenki sajnálta a szerencsétlen főherceget és feleségét s átkot szórt Principe, a gaz merénylőre. A személyvonat már feleutján járhatott Nagyszalontának, amikor egyszerre beleszólt a vitába a Kötegyánban fől szállott magányos parasztember is.

— Hát csak amondó volnék, — kezdte — hogy meghalt ugyan a trónörökös, de abból az országnak nincsen semmi fennakadása, mert van már helyette új trónörökös.

— De azért mégis csak szomorú dolog volt ez a gyilkosság — vetette ellene valaki.

— Hát szomorúnak elég szomorú, de...

— Talán maga is megtette volna? — szölt itt közbe egy huszárörmester, aki éppen a kocsin utazott.

Erre a kérdésre válaszolt valamit a kötegyáni parasztember, de ezt a választ már nem lehetett tisztán megérteni. Sokan úgy hallották, hogy a parasztember *igennel* válaszolt a kérdésre. Ezek aztán tüstént rárohantak a szerencsétlen emberre és *ütlegelni* kezdtek. Erre iszonyu kavardás keletkezett a kocsiban. Szitkok repültek és mindenki a szerény magányos emberre rohant.

— *Üssük agyon a nyomorultat, helyesel a gyilkosoknak!* — kiabáltak többen.

A vonat ebben a pillanatban berohogott a nagyszalontai állomásra, különben az embert talán agyonütötték volna. Így is annyira összeverték és összekarmolták az arcán, hogy alig állott a lábán.

A pörüljárt utast a szalontai állomáson átadták a telefonon értesített csendőrségnek. Kihallgatása alkalmával kitént, hogy Vad Imrénének hívják és a Kötegyán mellett levő egyik pusztán gazdasági alkalmazott. Tagadja, mintha a huszárörmesternek azt válaszolta volna, hogy a gyilkosságot ő is elkövette volna, csupán csak annyit ismer be, hogy az új trónörökösöt ezt a megjegyzést tette:

— Hát ha ez is úgy talál járni, mint az elődje!

Azonban ezt a megjegyzést is teljesen ártatlan szándékból mondta, sőt inkább aggodalmát akarta ezzel kifejezni az új trónörökös sorsa felett. Vad Imrét félórát vallatták a csendőrök, azután elbocsátották. Vad Imre előbb bekötöztette a sérüléseit, azután a következő vonattal folytatta útján Nagyvárad felé.

Bugarszky Katalin a debreczeni rendőrségen

A kievi artistanő és a debreczeni bombamerénylet — A büntügyi osztályfőnök sajnálkossot a meggyanúsítás miatt

Ma délelőtt tíz órakor egy elegánsan öltözött hölgy jelent meg a debreczeni rendőrségen. Bugarszky Katalin kievi artistanő jelentkezett *vallomástételre*, hogy a görög katolikus magyar püspökség ellen elkövetett véres merénylet vádját alól teljesen tisztázza magát. Bugarszky napokkal ezelőtt jött Debrecenbe, hogy a Hajdusoboszlóra kiadott gyermekét magával vigye Kievebe.

Debreceni tartózkodása éppen kapóra jött a rendőrségnek, mert az artistanőt eddig tudvalevően csak a kievi osztrák-magyar konzulátuson hallgatták ki a bombamerénylet ügyében. Mile Pál rendőrkapitány, büntügyi osztályfőnök ma délelőtt tíz órára magához idézte Bugarszkyt, aki pontosan megjelent a kitűzött határidőre. A rendőrségen felvették a nacionáléját: Bugarszky Katalin artistanő, római katolikus, 27 éves, hajadon, kievi lakos. Ezután következett a részletes kihallgatása.

Bugarszky Katalin elmondta, hogy Debrecenbe 1914. év február hó 19-én érkezett s két nap múlva, 21-én utazott el innen. Jöveletét táviratban tudatta a debreceni állami gyermekmenhely igazgatóságával és az Angol Királynő-szálló portásáival; a menhelyre küldött sürgönyében azt kérte, hogy gyermekét rendeljék be, a szállóba pedig szoba fenntartása végett sürgönyözött. Debrecenben tartózkodása alatt a valódi nevét használta, tehát *nem titkolta el kilétét* sem az említett helyeken, sem pedig az üzletekben, ahol rendeléseket eszközölt.

A rendőrkapitány kérdésére Bugarszky Katalin megmagyarázta az általa Debrecenből Kievebe küldött három sürgöny értelmét, amelynek homályos tartalma keltette föl a

gyanút annakidején a hatóságokban. Elbeszélte az artistanő, hogy ő Kiebben egy német származású barátjával együtt lakik s annak kiülde a táviratokat. Az első két távirat megérkezéséről és gyermeke ügyének elintézéséről szólt, a harmadikban pedig pénzt kért, mert a magával hozott ezer korona kevésnek bizonyult. A sürgönyök szükségességét azzal magyarázta, hogy egy rövid táviratért a pályaudvari postán tévedésből 17 koronát számítottak fel s ez a horribilis táviratdíj riasztotta vissza, hogy a többi sürgönyét szabatosan szövegezte meg.

Kiebbe érkezvén, értesült arról, hogy a debreceni bombamerényletben való részességével gyanúsítják, mire nyomban jelentkezett az ottani osztrák-magyar konzulátuson.

Mile Pál rendőrkapitány az artistanő vallomásától több oldalas jegyzőkönyvet vett föl s a kihallgatás végeztével *sajnálkozásait fejezte ki az artistanő előtt*, hogy a hatóságok a merénnyel meggyanúsították és közölte az artistanővel, hogy meggyanúsítása nem a debreceni rendőrség kezdeményezésére történt.

A debreceni rendőrség sajtóirodája utján külön is kijelenti, hogy *Bugarszky Katalin teljesen ártatlan a bombamerénylet ügyében* s hogy a nyomozást és vizsgálatot végképpen beszüntették a hatóságok az artistanő ellen.

Debrecen 4 órától 5 óráig...

Megkondult valamennyi harang — Lezárták az üzleteket — Gyászfátyol a gázlámpákon — Gyász a város

Ötven millió ember kezében állott meg ma egy órára a munka a monarchia két birodalmában. Ötven millió ember gondolata futott ma össze két koporsó tragikus ölébe s ötven millió ember könnyező bánatát ezer meg ezer város és falu harangzuga tette félelmetesen nagygyá.

Ma délután 4 órakor megállott a munka, a kereskedelem, a vígasság: az élet szivverése szerte a monarchiában. Délután 4 órakor kezdődött meg Bécsben a temetési szertartás s egy óra hosszáig állottak, mint csodálatos nagy hadsereg, a fájdalom néma gyászával a két koporsó körül a monarchia népei.

Debrecen is a gyász megindítóan mély külső jeleivel vett részt ebben, az országokon átszökő temetési gyászban.

Délután négy órakor megszólaltak a nagytemplom ércetorku harangjai s nehéz zúgásának a hanghullámai valami tragikus fájdalommal hőmpölyögtek át a városban. Rögön ráült a Kistemplom, az Árpád-téri, az ispotályi, a római katolikus, a görög katolikus templomok harangjainak méltóságos kongása s a harangok gyászos koncertje, tompa zuga fojtott fájdalommal töltötték meg a várost.

Alig hogy végighőmpölyögtek az első harangkongások az utcákon, Debrecen valamennyi üzletének ajtira és kirakatira, mint ha vezényszóra történt volna, lefutottak az üzletek vasredőnyei.

A Piac-utca egyszerre különös, gyászó ruhába öltözött. Az üzletekből, a házakból mindenki az utcára tódult s a Piac-utca fekete lett a sétáló emberek tömegétől. Egyszerre észrevettük a nehéz, fekete gyászlobogókat a házak ormain, amelyek különösen mélyé tették a gyász külső jeleit.

Négy órakor felgyújták a gázlámpák lángjai a Piac-utcán. A lámpákat fekete fátyol-

al vonatta be a város, amely ezenkívül épületein, palotáin hatalmas méretű fekete zászlókat helyezett el.

Öt óráig szakadatlanul szóltak a harangok és az üzletek lecsukott szemekkel adtak kifejezést a mérhetetlen gyásznak. Amint öt órára ugrott a templomórák mutatója, egyszerre megszakadt a harangok szava s a boltok redőnyeit is lassanként kezdték felhuzni.

A kirakatokban gyászkeretben a meggyilkolt trónörökös és felesége arcképei. A trónörökös kék szemében a jövő titokzatos nagy álmának a fénye csillog meg. Mintha a gyászkeret nem is azt jelentené, hogy ezeket az álmokat már koporsóba fektették...

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, július 5-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Farkas János s.-lelkész, délután Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Konrád Zoltán s.-lelkész, 11 órakor Uray Sándor lelkész, délután Pánczél Jenő s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután Uray Sándor lelkész, az Árpád-téri templomban Demeter Gyula s.-lelkész, délután Balogh Béla s.-lelkész, az ispotályi templomban Balogh Béla s.-lelkész, délután Polgár Gyula s.-lelkész, a homokkerti imaházban a ref. olvasóegylet tizéves jubileuma alkalmából János Zoltán lelkész.

— Vilmos császár Ischiben. Berlinből táviratozzák: Mint a „Telegraphen Union“ megbízható forrásból értesül, Vilmos császár megkérdezte a bécsi udvart, hogy látogatása Ischiben a trónörökös temetése után alkalmas lenne-e. A császár kérdésére természetesen igenlő választ kapott s így a német császár ischli látogatása a mély udvari gyász letelte után meg fog történni.

— A szegedi mandátum. Szegedről jelentik: Gerliczy Ferenc báró halálával gazdátlaná lett Szeged első választókerületének a mandátuma. A munkapárt helyi jelöltnek óhajtja juttatni a mandátumot. Ez a jelölt Rósa Izó dr. királyi tanácsos, a szegedi ügyvédi kamara elnöke lesz. A szegedi függetlenségi párt valószínűen Becsey Károly dr. ügyvédet fogja jelölni, aki már a koalíció idején képviselte a város második kerületét. Lázár György dr. polgármester jelöltségét is emlegetik, ez azonban valószínűtlen. A munkapárton és a függetlenségi párton kívül Gerle Imre dr. személyében egy külön frakció is állít jelöltet. Gerle körül a kisgazdák tömörülnek.

— Elmarad a nagy hadgyakorlat. Szombathelyről táviratozzák: Már minden előkészület megtett az idei nagy hadgyakorlatra, amelynek központja Szombathely lett volna és amelyen részt vett volna a trónörökös és a német császár is. Ma a hadvezetőség értesítette a katonai hatóságokat és az alispánt, hogy a hadgyakorlat a trónörökös halála miatt elmarad. Ugyancsak értesítették erről Mikes Lajos gróf püspököt is, akinek a rezidenciájában már mindent elkészítettek arra, hogy kényelmes otthonul szolgáljon a fejedelmi vendégeknek.

— Vádirat Caillauxné ellen. Párisból táviratozzák: Alanel törvényszéki tanácsos, aki Caillauxné bünpörének végtárgyalásán elnökölni fog, a büntetőtörvénykönyv értelmében holnap elmegy a női fogházba és meglátogatja a vádlottat s vele együtt még két női vizsgálati foglyot, akiknek ügye még ezen esküdszéki ülészakon kerül döntésre. A törvényszéki tanácsos személyesen fogja átnyújtani Caillauxnének a vádiratot, amely mindössze nyolc gépirásos oldal. Öt napja marad aztán a vádlottnak, hogy a vádtanácshoz felelőlegesen.

— Beiratás. A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában (Csapó-utca 58.) a jövő tanévre szóló előzetes beiratások d. e. 9—12-ig eszközöltetnek.

— Prek Bib Doda áruló. Milanóból táviratozzák: A „Corriera della Sera“-nak táviratozzák Durazzóból: A nacionalistáknak bizonyítékaik vannak, hogy Prek Bib Doda összejárta a felkelőkkel. Sokszor látták őt együtt étkezni a felkelők vezéréivel. A legutolsó veszedelem idején a fejedelem mirditái közül csak néhányan mutatkoztak, ezek is, a helyett, hogy harcolni mentek volna, fosztogattak a városban. Prek Bib Doda akkor rendelte el a visszavonulást, miután felkeresték őt feketeruhás urak: nyilván valamely idegen hatalom ügynökei voltak, sok pénzt hoztak és nagy állást ígértek neki az új albán kormányfőnél. Prek Bib Doda hatvanezer darab zsákmányolt szarvasmarhát hajtattott el Szkutariba.

Durazzóból táviratozzák: A múlt éjszaka és a mai nap nyugodtan telt el. A város közvetlen közelében valamint magában a városban is a malisszorok és mirditák tolvajlásokat és betöréseket követtek el, amiért a biztonsági szolgálatot meg kellett erősíteni. Prek Bib Doda néhány nap múlva Durazzóba kíván jönni, hogy a fejedelemnek személyesen felajánlja szolgálatait a felkelők ellen való újabb előnyomulásra. Csapatái Aleszsióznál gyülekezzenek. Biztos hírek szerint a lázadók táborában egyenetlenségek törtek ki. Mintegy ezer felkelő erre visszament falvaiba. Tegnapelőtt a felkelők viszálya következtében harc is fejlődött ki közöttük. Tizenöt felkelő elesett. Achmed Mati bég még mindig Krujában van.

Berlinből táviratozzák: Az a hír, mintha Vilmos fejedelem le akarna köszönni a trónról, egyáltalán nem felel meg a valóságnak és a fejedelemnek ilyen szándéka egyáltalán nincsen.

Skutariból táviratozzák: Esszad pasa legközelebb visszajön Albániába és átveszi a felkelők vezetését.

— Gyllkos merénylet Doyenné ellen. Párisból táviratozzák: Tegnap éjjel Doyen világhírű sebésztanár neje ellen gyilkos merényletet kíséreltek meg és csak véletlen műve volt, hogy a fiatal asszony megmenekült. Doyenné komornájával éjjel után két órakor távozott a színházból és nyitott autójára ült, hogy Bellevueben levő nyaralójukba menjen. Az automobilon komornáján kívül egy komornik is helyet foglalt a soffőr mellett. Alig indult el az automobil, mikor mögötte egy autotaxi tünt fel. A Bois de Boulogneban az autó-bérkocsi elébe került a professor automobiljának és ebben a pillanatban az autotaxiból két golyó süvített Doyenné felé. A soffőr hirtelen kanyarodással visszafordult és vágatva rohant a város felé. Két más automobilon ülők üldözőbe vették a merénylőket, de azok egérutat találtak. Doyen tanár nem hiszi, hogy rablómerénylet: volna szó, szerinte biztos, hogy nejét bosszúból akarták megölni. Felesége híres szépség, fiatal asszony, második neje a sebésztanárnak, azelőtt a Nagy Opera ballet-karában volt.

Koronai Passage

URANUS

Telefon 3-28.

Szombaton, vasárnap — július hó 4-én, 5-én

A berlini „Mester“ filmgyár, remek alkotása

AZ ULTIMÓ

Előkelő társadalmi dráma 3 felvonásban.

A kaland.
Amerikai humoreszk.

Boldogság felé...
Amerikai életkép.

A manikűr kisasszony.
Vígjáték.

A vadászkutyák.
Ismeretterjesztő.

Előadások: ma, szombaton este 7 órától rendszeres helyárakkal, folytatódagos bemenettel. Bérlet-, trafik- és kedvezményes jegyek érvényesek.

— **Az Orsz. IZR. Tanító Egyesület Alföldi körének közgyűlése.** Szép és látogatott közgyűlést tartott július hó 1-én az Orsz. IZR. tanító-egylet alföldi köre Kuthi Zsigmond igazgató elnöksége mellett Nagyváradon a városháza dísztermében. A közgyűlésre kilenc vármegye tanítószága jelent meg. Képviselve volt ezenkívül a nagyváradai összes tanintézetek vezetői Réz Mihály felügyelő élén. Kuthi Zsigmond elnök megnyitó beszédében megemlékezett ama megdöbbentő katasztrófáról, ami a monarchiát érte a trónörökös és neje gyászos elhalálózásával. Az elnöki megnyitó után Lippe József titkár felolvasta a kör jelentését az utolsó három évről. Bíró Samu budapesti igazgató, a központ képviselője, értekezett egy főiskolai diákonthon létesítéséről a tanítók fiai részére. Szabó Adolf jászberényi igazgató a tanítók továbbképzéséről értékes előadást tartott. Sebestyén Dezső nagyváradai igazgató a munka-iskoláról igen tanulságos előadást tartott. Ezután következett a tisztújítás. Elnök egyhangulag újból Kuthi Zsigmond lett, társelnökök Szabó Adolf jászberényi és Sebestyén Dezső nagyváradai igazgatók, adminisztratív alelnök Lippe József lettek. A közgyűlés után száz terítékes bankett volt a fekete-sas szállodában. A közgyűlés tagjai a nagyváradai kongresszusi izr. hitközség vendégei voltak.

— **Meglopott nagykövet.** Párisból sürgönyzik: Muraviev grófit, Oroszország londoni nagykövetét, a Calaisi vasuti állomáson meglopták. Muraviev gróf Londonból Párisba akart menni. Calaisban beszállt egy I osztályú fiúkébe, elhelyezte kis kék táskáját, egy pillanatra elhagyta a fiúké, hogy hordárja után nézzen, aki nagyobb csomagjait hozta. Amikor a követ visszatért a fiúkébe, kis kék táskája, amelyben 160,000 frank értékű ékszer és 10,000 korona készpénz volt, eltűnt. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, annál is inkább, mert a táskában néhány fontos diplomáciai irat is volt.

— **Romániai katonaszökevények Erdélyben.** Kézdivásárhelyről táviratozzák: Ma tizlerongyolódott román katonaszökevény érkezett ide a moldvai havasokon keresztül. A száznál is több ember az azt mondják, hogy a tizedik jassyi román gyalogezredből valók. Azért szöktek meg, mert tisztjeik embertelenül bántak velük, ütök, verik őket és éhezetik. Mivel naponként szökevények az egész csoportok a román hadseregből és gyanus, hogy a legtávolabbi eső helyőrségekbe is Erdélybe szökevények, a hatóság őrizetbe vette őket és a gyanus körülményről értesítést küldött Sándor János belügyminiszternek.

— **A vadkacsa után.** Nyiregyházáról jelentik: Nagy szerencsétlenség történt ma az eszlári Tiszaparton. Uray Lajos földbirtokos a Tiszához közel vadászott s egy vadkacsát lőtt. A kacsza beesett a Tiszába és a víz színén vergődött. Uray erre Fehérvári János nevű héresének meghagyta, hogy menjen a lelőtt kacsza után a vízbe. A szolga teljesítette a parancsot, de a vízben görcsök fogták el, elmerült. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását s intézkedett, hogy az eljárás Uray ellen meginduljon.

— **A sikkasztó törzsörmesternek nyoma veszett.** Közöltük, hogy Janicsék István debreceni 2-ik honvédhuszárezredbeli törzsörmester ezer korona körüli összeg elsikkasztása után megszökött. A csendőrség nyomozást indított az ügyben, de a törzsörmesternek nem akadt nyomára. Megállapította a csendőrség, hogy Janicsék rövid ideig Nagyváradon tartózkodott, ahol a Nemzeti-kávéházban kártyázott és 500 koronával utazott tovább, amely összeget előző napon a szálló szobaasszonyának adta át megőrzés végett. Janicséket Aradon is keresték a bátyjánál, de ott sem találták. A hatóságok most az egész országra kiterjesztették a nyomozást, eddig azonban eredmény nélkül. A debreceni rendőrség az ügy iratait holnap átteszi a honvéd hadbírószákhoz.

— **A hölgyközönség figyelmébe.** Az összes raktáron levő nyári újdonságait az előrehaladott idő miatt mélyen leszállított árakban árusítja Frank Sándor női-dívat és fehernemű cég, Piac-u. 69. Telefon 12-56.

MA
este az Angol Királynőben

BUGÁRSKI
KATALIN és orfeum
társulata

egyetlen fellépte !!!

Kezdeté 9 órakor. Helyárak 4—3—2 K.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Szigeti József ref. 2 hónapos, Hamza utónevét nem kapott leány ref. 1 napos, Gacsárdi Zoltán ref. 25 napos, Nemes Gábor ref. 63 éves, Kulcsár Sándorné r. k. 31 éves.

— **Ösztöndíj-pályázatok.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara ezutalra hozza érdeklősége tudomására, hogy a jövedéki bírság-alap fölötti összegeiből javadalmazott alapítványi helyek közül az 1914—1915. tanévben 7 szakipariszkolai és nőipariszkolai hely kerül betöltésre. Ezenkívül adományozásra kerül egy-egy 120, 200, 300 és 400 koronában megállapított ösztöndíj, melyre oly hazai, közép- vagy felső leányiskolát végző fiú vagy leány tanulók tarthatnak igényt, kik szorgalmuk és kitűnő előmenetelükről okmányilag nyújthatnak bizonyítékot. Végül 120 koronás ipartandijra tarthatnak igényjogosultságot a pályázat szerint azok a tanulók, akik a magyar szent korona területén valamely mesterségben, kézművészetben vagy kereskedésben óhajtják magukat kiképezni, s fedhetlen magaviseletükről és szorgalmukról bizonyítványt képesek felmutatni. Pályázati határidő: 1914. július 10. A részletes pályázati feltételek a kereskedelmi- és iparkamaránál tudhatók meg.

— **Férj és feleségrevolverharca.** Nagykánizsáról jelenti: Lada József komáromvárosi lakos négy évvel ezelőtt Budapesten belésszeretett Bognár Anna cselédleányba és feleségül vette. Nemsokára ezután hazamentek Komáromvárosba, ahol a férj napszámosmunkát vállalt. A csinos, fiatal menyecske szívesen kacérkodott a falubeli legényekkel. Lada, aki féltékeny volt, többször megfenyegette, hogy elbánni vele, ha tovább is ingerli. Az asszony azonban nem hallgatott a szép szóra és úgy élt, ahogy azelőtt. A falubeliek lassanként sutogni kezdtek a szép asszony kalandjairól. Sokáig nem maradt titokban. Egy napon a férj tudomást szerzett a felesége hűtlenségéről. Elkeseredésében egy browning-revolvert vásárolt és így felfegyverkezve ment haza, hogy az asszonnyal leszámoljon. Az asszony nem tudta, hogy a férje otthon van s csak éjfél felé tért haza, ahol Lada már haragtól és boszuvágytól égve várta. Mikor az asszony belépett, magánkívül rárohant és ordítva, káromkodva fojtogatni kezdte. Az asszony kiszabadította magát és menekülni akart. Lada ekkor rálőtt a menekülő asszonyra, de a golyó félrement és az ablakot ütötte keresztül. A felesége is revolvert rántott s kétszer egymás után a férjére lőtt, aki eszméletlenül esett össze. A vizsgálóbíró előtt Ladáné mindent beismert. Azzal védekezett, hogy a férje is meg akarta ölni őt s ő csupán megelőzte. A szerencsétlen férj haldoklik.

Steckenpferd-

lillomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felhasználhatóságáért. **Erzényi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a **Steckenpferd** védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertületekben stb. Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera lillomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

— **Gyermek-kocsik,** kerti nyugágyak, uti kosarak és bőröndök legolcsóbb szabott árak mellett kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-utca 38. szám.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegye-háza mellett.

KÖZGAZDASÁG

A trónörökös halála és a tőzsdeforgalom

A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a bécsi tőzsde ma zárva volt, azonban nálunk igen nagyarányú magánforgalom fejlődött, amelyben a külpolitikai helyzet igen kedvezőtlen megítélése kerekedett fölül és ennek következtében nagyméretű kínálat és ennek megfelelően lényeges árcsökkenés állott be az összes vezető értékekben. A kontinens folytonos eladásai következtében az árfolyamok csakhamar újabb néhány koronával csökkentek. Később vásárlók jelentkeztek és az árfolyamok csökkenő irányzata megállt. Minthogy a bankok ma délelőtt nyitva voltak, a magánforgalom természetesen igen nagy arányokat öltött és valósággal rendes üzleti nap terjedelmét érte el. Az utóbbi két évben a tulnyomóan lanya hangulat következtében a közönség nagy része megvált érdeklőségétől. Délben a hangulat valamivel javult, intervenció vásárlások történtek és az árfolyamok egy-két koronával emelkedtek. M. Hitel 765.50, Magyar Bank 465.50, Rimamurányi 601, Közuti 553.50, Korona járadék 79.35, Városi Villamos 298.

— **A hordóhitelesítő hivatalok.** A kereskedelmi- és iparkamara ezutalra hozza érdeklősége tudomására, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter ur 46491—1914. sz. alatt kelt rendeletével a hordójelzői szolgálat folytonosságához fűződő közérdek szemelőtt tartásával az 1874. évi VIII. t.-c. alapján felállított és hordójelzést teljesítő hordóhitelesítő hivatalok tovább működése tárgyában 1909. évi január hó 7-én 1054. szám alatt, illetve a múlt évi december hó 30-án 97556. szám alatt kiadott rendeletek hatályát azokra a törvényhatóságokra, városokra és községekre nézve, melyeknek szóban forgó hivatalaik átalakítására vonatkozó határozata bármely okból még végrehajtva nincsen, az 1909. évi január hó 7-én 1054. szám alatt kiadott rendelet által megállapított feltételek mellett és korlátok között 1914. évi december hó 31-éig a magyar királyi belügyminiszter ural egyetértőleg meghosszabbította.

Rézmészpor

a szőlő peronoszpóra biztos ellen-szere nem permetezéssel, hanem porozással kerül a levélzetre, jól tapad, könnyű kezelés. Esős nyáron a rézgálicos permetezést a gyakori esözések miatt alkalmazni nem lehet, míg a „Rézmészpor“ épen az esős időben válik be legjobban.

Kapható Kontsek Gézánál, Kossuth-u.

CSIZFÜRDŐ

A kontinens legerősebb Jód-Brómos forrása, nagy Radioaktivitással. Meglehető gyógyeredmények mindazon bajoknál, ahol a jód és bróm mint specifikus gyógyszer jó alkalmazásában.

Fürdőmegnyitás május hó 1-én.

Meleg jódos fürdők, hidegvizkurák, hydropathiai be- rendezések, izzasztó, soványító, hizlaló kurák, szénsavas fürdők. Modern újítások. Kényelmes, olcsó lakások, szanatórium, szórakozások. — Államhivatalnokok, katonatisztek az elő- vagy utóidényben 30 százalékos engedmény. Máv. külön betegpénztár, a kerületi betegsegélyező pénztárak szanatóriuma. Posta, távírda, telefon, vasútállomás helyben.

CSIZIVIZ

a háznál történő ivóvízhez rendelhető a forrásnál és Édeskút L. főlerakójában, Budapest. Kapható minden gyógytár és ásványvízkemcskedésben. Prospektust küld és felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Csizfürdőn.

Mack' féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax - Szappan 80 fillér. Tola - Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1
Mindenhol kapható.

GYERTYÁN LIGET
MÁRAMAROS MEGYE.
A legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos szép, magas fekvésű, por- és szélmentes, ózondús, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Fekvő kúra fedett csarnokban. Legradikálisabb gyógysiker: vérértékesítés, sápkór, idegesség, neurasthénia, gyomor-, bélbajok és nőbántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. Idény május-október. Vasutállomás: Nagybozsok, Gyertyánliget. Előnyök: 1. Olcsó árak és feszületlen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közel vasutállomás és jó köcsút. Interurban telefon.

A fürdőigazgatóság

1162—1914. v. h. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Geiger Miklós debreczeni ügyvéd által képviselt Schwarcz és Glasszer végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 139 korona 20 fillér tőke, ennek 1914. év április hó 6. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 69 korona 76 fillér perköltség erejéig, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a debreczeni kir. járásbíróóság 1914. V. VI. 542. számú kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi május hó 6-án bíróság felül foglalt és 1278 koronábecsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Petőfy-tér 7. szám alatt leendő megtartására **1914. évi július hó 9. napjának d. e. 1/29 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 17-én.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

DARKAU-FÜRDŐ
(Osztrák-Szilázia.)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő. ...
Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódsóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, exsudatumok, érmeleszedés, csont- és ízületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Disztes szállások. Gyermekpenziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon Posta, táviró és vasuti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. Edm. Beck. Értesítésekkel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

Üzemnagyoobbítás folytán nyomással :

1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . " 6—
1000 félv üzleti levélpapír . . . " 7—
1000 színes levelező-lap . . . " 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

ESKA

A koncentráció kötkarikás Es-ka kerék páruink által cca. 40% erőfelfejtést megtakarít.
A legfontosabb újdonság Egyedüli árusítás:

Kastrup & Swetlik Eger 1/B.

Molnár Testvérek Debreczen.

ÜGYNÖKÖK

ügyesek és szolidok legmagasabb jutalék mellett kitűnő jóhírű **laredőny és ablakernyő** gyártmányokhoz felvételnek.

Ernst Geyer Braunau, Csehország.

Sztojka

Erdély béréiből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárusítás

KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindig friss töltésben és előnyös árban kapható,

Gyomorhajókészítmény csodahatású, cukorbetekéseknek speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges.

A legolcsóbb és legjobb borvíz.

HELICAL Premier

Egyedüli képviselő

Molnár Testvérek cégnél, Debreczen.

1226—1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíróóságnak 1914. V. IV. 381/1. számú végzése folytán, közhírré tétetik, miszerint a Bankegyesület r.-t. részére debreczeni lakosoktól 1800 korona tőke, ennek 1913. év május hó 10. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 170 kor. 14 fillér perköltség erejéig 1914. évi május hó 1-én bíróság felül foglalt és 4905 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1914. évi július hó 10-én délelőtt 12 óra-kor** kezdetét veendő és Debreczenben, József kir. herceg-utca 24 szám alatt és Hunyadi-utca 34. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi június hó 20-án.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

PALMA

az elasztikus cipősarok

figyelje meg **TARTÓSSÁGÁT**

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ **CZÉGNÉL** „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők
Gyermekruhák
Harisnyák
Tricók

!! nagy választékban !!

Gyógy- és vizgyógyintézet

minden modern phisikai gyógyeszközökkel **EGGENBERG, :: GRAZ MELLETT.**
Vezető-orvos Dr. Grossmann, volt egyet. segéd.

Felsőzugófürdő

Szepes megye. Vasutállomás Podolin (poprádvölgyi vasút). Kiterjedt fenyvesek, por- és szélmentes fekvés, 617 méter a tenger színe felett.

Kénes szénsavas hévforrások
Radioaktiv

Kiváló gyógyhatású csusz-, kőszvény-, gyomor-, vese-, hólyagbántalmaknál, női bajok után visszamaradt izadmányoknál és a légzőszervek megbetegedéseknél. — **Állandó fürdőorvos.** — Olcsó száraz szobák, kitűnő konyha mérsékelt árakkal. Posta és telefon helyben. Prospektust küld és fővilágosítással szolgál **az uradalmi igazgatóság.**

Ragyogó fehér a fehérnemű
— egy 1/2 órai főzés után —

persil
önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli! Kefelés nélküli! — Dörögölés nélküli!

„**PERSIL**“ megkíméli a fehérneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehérítetté volna. — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszérűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgatunk.

Figyelmes leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Figyelmes levélnél a hirdetés száma is kértetik.

19 éves
félárva, 400,000 korona vagyonnal, fiatal özvegy 50,000 korona hozomány és sok száz vagyonos hölgy van házasság céljából előjegyzésben. Komoly érdeklődőknek díjtalan felvilágosítást ad „Hymen“, Berlin 18.

Lakás

Lakótársat
keres, uriembert azonnalra — intelligens izr. uri családnál bérelt külön bejárata szobába — uriember. Esetleg teljes ellátást is kaphat. Hatvan-utca 42. Kereszt-épület.

Kiadó
teljesen új épületben egy és két szobás uri lakások. Kishegyesi-ut. 15. Józsvi kut.

3 szobás
kerti urilakás, egész éven át lakható, azonnal kiadó a Széchenyi-kertben. Fémipariskola.

Kiadó
gargon lakás. Orvosnak, ügyvédnek igen alkalmas. Kossuth-u. 15.

Kiadó
csinosan butorozott különbejárata utcai szoba. Kossuth-u. 35.

ELADÓ szőlőbirtok

rajta levő lakással, :: nagy betonizált pincével. :: Cím a kiadóhivatalban

Különtétele

Poloskairtást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Folyadék mérleg kapható. Postakert Gyár-utca 6.

Izr. urinónél
kittűnő kóser koszt kapható bentékezésre vagy kihordásra is. Arany János-utca 16. sz. alatt.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málfoltot, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhaságot az országghírű ártalmatlan Matild-arkenőcs, crém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% melletti tisztes fizetésre (ingatlanra is). KRÖLL, K. Berlin 29., poste restante

Adás-vétel

40 hektoliter
tisztán kezelt kerti bor eladó. Értekezhetni özv. Oláh Imrénénel, Széchenyi-utca 20. Ugyanott nagyobb mennyiségű őörökly pálinka is eladó.

Befőttes
üvegek olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Ügyvédi
irodai nyomtatványok kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdában, Piac-u. 49.

Kapucédulák
bármilyen felirással kaphatók a kiadóban

Egy
gőzkazán cséplőgéphez eladó. Szappangár, Kül-sővásártér 3. Ugyanott 15-20 darab 600-700 literes zsiros tölgyfa hordó darabonként 8-10 koronáért kapható.

Kar-u. 24.
számú ház eladó előnyös árért.

Gyermekkalapok
olcsón kaphatók a Kalapgyár Simonffy-utcai üzletében.

Hajduszoboszló
220 hold elsőrendű szántóföldem tanyaépületekkel több részletben is haszonbérbe kiadó. Dr. Fekete László, polgármester. Hajduszoboszló.

Intányos
árban eladó szép ebédlő, háló s konyhaberendezés. Értekezhetni Burgondia-utca 11.

Hajdu-
megyében eladó egy bolt, házzal és pálinkafőzdével együtt. Cím a kiadóban.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Makulatur papiros
kapható a kiadóban.

Egy
hálószoza-garnitúra eladó elköltözés miatt. Piac-u. 47.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapirokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertáltjelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90 ,
Osztr. vörös kereszt s.j. 40 ,
Olasz vörös kereszt s.j. 39 ,
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 ,
Józsvi . . . 10 ,
Bazilika . . . 20 ,
Magy. vörös kereszt s.j. 22 ,
A kölcsön apró részletekben törleszthető. :: Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. **Részletfizetésre vállalkozunk, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk** :: es rájuk fenti kölcsönt adjuk. ::
A Debreczen. Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankszámlája SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Üzlet

TELI
holmik elrakásához nafta lin, terpentín, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletekben.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktárban tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyamat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát meg hozzá elegáns, precíziós órát, urak vagy hölgyek részére, válasza szerint — írjon azonnal **Uhrenhaus FR. SCHMIDT** Prag, Weinberge 854.

TÉGLA

A Köntösgáti Téglagyárból bármilyen mennyiségben **előnyös árban** kapható

Érdeklődhetni: **KELEN JENŐNÉL,**
Piac-utca 72. szám.
Telefon 341 vagy 539

HÁZTULAJDONOSOKNAK

- Debreczeni lakbér-szabályzat . . . 80 fillér
  - Házbér-nyugtakönyvecske . . . 40 .
  - Házirend . . . 40 .
  - Kapuczedula (minden helyiség részére) . . . 10 .
  - Üres lakás bejelentési lap . . . 10 .
  - Ismét kiadott lakás bejelentési lap . . . 10 .
  - Építés engedély iránti kérvény . . . 10 .
  - Lakhatási . . . 10 fillér
- .. ért darabonként kapható ..

HOFFMANN ES KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

Telefon 14. Telefon 14.

Megérkezett az új kőbányai sörgyár:

Fővárosi Sörfőzőr.-t. söre

Tisztelettel értesitem a n. é. vendéglős, italmérő, kereskedő és korcsmáros urakat, hogy a fenti serfőzde gyártmányainak palackozását, a legkényesebb igényeket kielégítő, villanyos üzemi, modern palack-sörfejtőberendezéssel lefejtve, megkezdtem és naponként friss fejtésű Márciusi, Király és Mátvás király sörökkel, ugyanezen sörökből hordókban is, álok a n. é. vevőközönség rendelkezésére. A megrendeléseket szekereimen a legponosabban házhoz szállítom és előzékeny kiszolgálásról gondoskodom. N. b. támogatásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

MÁRKUS JENŐ,
Debreczen, Hatvan-utca 30. sz.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

- Egy szelvény . . . 7 kor.
- 3. 10 m. hosszú . . . 10 kor.
- teljes férfiruhához . . . 15 kor.
- (kabát, nadrág, és mellény) . . . 17 kor.
- elégendő, csak . . . 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-rti, színtűgy felöltőszövetek, turistalódenet, selyemkarnagyi, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron **Elő,** mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánverő évez, ha szövetkészítést közvetlen Siegel-Imhof céggel, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősenek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahát, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triso árban

Ha a fejen az első ritkább foltok jelentkeznek,

vagy ha a fejbőr elkezdi viszketni, úgy legfőbb ideje egy megbízható fejkurára gondolni. De csak komoly, bizalmat gerjesztő, szakértelem és tudományos alapon összeállított fejbápoló szert válasszon, a milyen

Dr. Dralle nyirfa vize.

A kínzó viszketegség, korpaképződés, hajhullás, hajtörés megszűnik s a hajnövekedés hatalmasan elősegíti. A haj telt, fényes, illatos és hajlékony lesz. Idővel a szűlés állandó használat mellett elkerülhető. Lelkes elismerőlevelek orvosok és laikusoktól. 25 éve már bevált.

Kapható minden szakbavagó üzletben. Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.